

Waanzin in de letteren

De literatuur heeft de kracht ons te wijzen op de sluimerende gevolgen van de menselijke waanzin, zoals George Orwells 1984 dat deed. Inmiddels zijn we de orwelliaanse angsten voorbij en dienen nieuwe uitdagingen zich aan.

Wie gefascineerd is door dystopische samenlevingsvormen, voert ongetwijfeld bij tijd en wijle een gedachte-exercitie uit aangaande de westerse 24 uren economie. Zou onze ongebreidelde, consumptieve gulzigheid leiden tot habitatfragmentatie voor de mensheid zelf? Of zijn wij in staat een duurzame relatie te onderhouden met de aarde?

Hoewel tenhemelschreiende situaties als overstromingen in groten getale te aanschouwen zijn via allerlei sexy socialmediakanalen, is het juist de literaire variant die menigeen moveert. Neem een verrassende roman als Renate Dorresteins Weerwater, waarin de natuur zich lijkt te wreken. Het vergt slechts een ietsepietsie fantasie en zie: te midden van een vergane wereld bevinden de enige overlevenden zich in Zeewolde. Accuraat bepaald: op het dak van de bibliotheek aan het Ravelijn.

Zouden zij een bloeiende, duurzame samenleving scheppen? Of zouden zij ten onder gaan aan de waanzin, Van Eedens Hedwig evenarend? De aanwensels die de voormalige bon vivants kunnen ontwikkelen zijn talrijk en zwartkijkers vinden een danteske symbiose wellicht de voor de hand liggende uitkomst.

Nochtans geloof ik niet in deze cassandravoorspelling. Laten wij nu liever onze verbeelding gebruiken ter voorkoming van een maatschappij waarin wij met handjeklap de natuur ontwaarden. Leve de kromme komkommer!

Duurzaamheid op parttimebasis is toch een no-goarea? Met een x-aantal voorwaardenscheppende ideeën op het gebied van co-educatie zijn wij in staat ons juichend teweer te stellen. Zaken als cradle-to-cradle oplossingen leiden als vanzelf tot clementie van de aarde.

Wat daadwerkelijk maatschappijbevestigend zal zijn, zal de tijd ons leren. Imaginaire werken dagen ons uit, zoals hiervoor beschreven. Literaire reconstructies kunnen ons inspireren, dankzij een historica als Van der Zijl. En aangezien wij ook een tiensecondelijm kunnen creëren, de wereld op een memorystick zetten en de zeebodem metamorfoserend tot een lucullisch natuurlandschap, is de conclusie eenvoudigweg dat de tijd van ecologisch taboeïseren echt voorbij is. Niets is meer te gek voor woorden. Waanzin in de letteren? Een baken voor onze lumineuze toekomst.